

רוקדים

מגזין לריקודי עם ומחול

NIRKODA

עמותת ארגון המדריכים
והיוצרים לריקודי עם

גליון מס' 114 | מרץ 2024

לקבלת עתון לתיבת האימיל לחצו **כאן**

טיולי ג'ים גולד 2024 ריקודי עמים בינלאומיים

פרו

כולל נסקה ושפלת האמזונס

22 במאי - 3 ביוני 2024

לימה, קוסקו, מאצ'ו פיצ'ו, פונו,
העמק הקדוש, אגם טיטיקקה,
שפלת האמזונס ונסקה

בולגריה

וחוף הים השחור

20 ביולי - 12 באוגוסט 2024

סופיה, פלובדיב, בנסקו, נסבר, וורנה, הים
השחור, פסטיבל גלה, בליקו טורנובו,
פסטיבל בקופריבצ'צה

הטיולים שלנו
מיועדים לרקדני
ריקודי עמים,
לאילו שלא רוקדים,
וכל מי שאוהב
טיולים ותרבות.

www.jimgold.com

אירלנד

הרשמה לסיוור:
שריינו לי מקום!
תשלום ראשון - \$200

Jim Gold International, Inc.,
497 Cumberland Avenue,
Teaneck, NJ 07666 U.S.A.
(201) 836-0362

www.jimgold.com

Email: jimgold@jimgold.com

15-3 באוגוסט 2024

לימריק, גולוויי, קונמארה, איי אראן,
קרי, קורוק, בלרני, דבלין

יוון

18-30 באוקטובר 2024

אתונה, נאופליה, ספרטה, אולימפיה,
דלפי, מטאורה, סלוניקי

ריקודי עם חוויה חינוכית

שמי ירון מישר, בן קיבוץ שמיר, ועוסק בהדרכת ריקודי עם בגני ילדים, בתי ספר, מבוגרים וקשישים כבר עשרות שנים.

ריקודי עם הינם פעילות ספורטיבית-חברתית אשר באמצעותה ניתן להשיג מגוון רב של מיומנויות ומטרות חינוכיות עבור הילדים.

הריקודים שנלמד בגיל זה בנויים על תנועות פשוטות ביותר, לפי שירי ילדים מוכרים ואהובים ובנויים על תנועות מחזוריות שהילדים יכולים לזכור ולהפנים. בכל שיעור מספר ילדים מציגים לכל הגן ריקודים שנלמדו.

הילדים מלמדים את הוריהם בבית את הריקודים, ובכך חוזרים על הריקודים וגם מתכוננים למסיבה עם ההורים בהמשך השנה.

הריקודים אינם מטרה אלא פלטפורמה להקניית מיומנויות וערכים:

- ★ שיתוף פעולה עם בן/בת זוג ובקבוצה
- ★ הכוח של הפעילות הנעשית ביחד
- ★ קבלת השונה ושוויון ערך של כל הילדים
- ★ המעגל הקבוצתי וערך השוויון בתוכו
- ★ קואורדינציה, קצב וחיידוד הזיכרון
- ★ שירים ותרבות ישראלית
- ★ הבדל בין לשמוע ולהקשיב

כל אלה מושגים באמצעות החוויה וההנאה משיתוף הפעולה בקבוצה עם כל הילדים.

כמה דוגמאות:

"אלף בית" גן רביבים:
<https://youtu.be/52vfTAAZ-II>

"ארץ זבת חלב", גן רביבים ת"א:
<https://youtu.be/qqGO2ynDA3A>

"הופה היי" בגן דגנית בנס ציונה:
<https://goo.gl/cAFd0K>

"כבר"
 כמעט 10 שנים אני לא מוותרת על החוג של ירון, החוג ל"ריקודי עם". הריקודים הינם מפגש עם הפולקלור של עם ישראל ומקנים לילדים כישורים רבים: תנועה בקצב, קואורדינציה, קשרים חברתיים, אוצר מילים, מוזיקה ישראלית והכל עם הנאה ואהבה לתרבות שלנו.
 דניאלה, גן כוכב הצפון

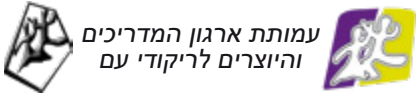

"השנה"
 הכנסתי לראשונה את החוג לגן שלי ואני כל כך שבעת רצון. החוג תרם פלאים לילדי הגן בביטחון העצמי, ביכולות המוטוריות ותחושת המסוגלות. הילדים נחשפו לתכנים ושירים שגדלנו עליהם ובעיקר - נהנים. אני ממליצה לגנות לשלב את החוג בגן ולהשתתף בריקודים יחד עם הילדים. כיף גדול!
 אירנה מועלם, גן ברקת

רוקדים

מגזין לריקודי עם ומחול

NIRKODA

גליון מס' 114 | מרץ 2024

לקבלת המגזינים לתיבת האימיל שלך,
אנא הצטרף כ-VIP

■ מו"ל

"רוקדים נרקודה", בשיתוף המכון לריקודי-עם (IDO), ארה"ב, נשיא: **בוב לוין, יו"ר: טד קומט**

■ עורכים: **ירון מישר, רות גודמן, דני עוזיאל**

■ חברי מערכת:

שני קרני אדוקולסי, הוני גולדפיין, בני לוי, יהודית פיקסלר, רות שנברג, ציפי שרגאי

■ עריכה גרפית: **אנה קדרי**

■ המערכת:

רוקדים, דרך משה דיין 96/35 תל אביב 67320
טל: 052-5620447
פקס: 03-5614651

דוא"ל: rokdim@rokdim.co.il

אתר אינטרנט: rokdim.co.il

למנוי לחץ כאן

קוראים יקרים,

ב מגזין 113 מחודש נובמבר 2023 כתבנו כך:

מדינת ישראל - עם ישראל כולו, בכל העולם, עבר טראומה קשה שלא הייתה כמוה מאז השואה ...

... ברור לכולנו שמה שהיה כאן, הוא לא מה שיהיה... חיינו השתנו וימשיכו להשתנות בהרבה מאוד דברים. אנו עדיין לא מבינים ולא מפנימים את גודל השינוי...

ואכן, ההרגשה הכבדה, המועקה, התסכול, הזעם וההרגשה שכך זה לא יכול להמשיך... הכל קיים ובווער בפנים.

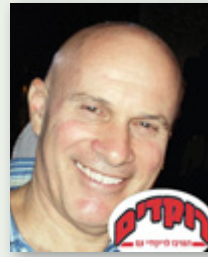
אנו מנסים לחזור לשגרה אך אין "שגרה" כאשר החטופים עדיין בעזה (בעת כתיבת שורות אלה. הלוואי וישתנה במהרה) ואין אופק מדיני.

חברינו בחו"ל, הרוקדים המזדהים ותומכים בנו עם כל הלב, אינם באמת יכולים להבין לעומק את גודל השבר...

החוגים וההרקדות שלנו לא חזרו למה שהיה ומי יודע אם תחזרנה... צל המלחמה והחטופים הולך איתנו בכל רגע לכל מקום.

השבר הגדול הביא לריקודים חדשים רבים המנסים להביע את מה שעבר ועובר עלינו. מה יישאר מכל זה?

האם הכל באמת מבטא משהו אמיתי או שיש כאן משהו אחר? בגליון הפעם:

ירון מישר

רות גודמן

דני עוזיאל

- "עשו כמוני = העתק-הדבק" על הדרך החדשה להדרכת ריקודים, **כותב ירון מישר**
- ב"סובב עולם" נקרא על פעילותה של **משפחת סטון** בפיתוח ריקודי העם שלנו באנגליה ועל הקמפ שלהם "מחול אירופה".
- מקבץ תמונות נהדרות מ"מחול אירופה" לאורך השנים, **שצילם מתי גולדשמידט** בכתבה "הריעו למוריס וסוזי משפחת סטון".
- "איש של תרבות ישראלית", כך כותב **דוד בן אשר** ששוחח עם המדריך והכוריאוגרף **רוני סימן טוב**, האיש שהקים את "גלגל במעגל" מחבר ריקודים ומדריך מוערך.
- **ריקוד החודש** הפעם הוא הריקוד "מחכות" של **מיכאל ברזלי** אשר חובר לזכרו של יניב סרודי שנרצח במסיבת הנובה על יד קיבוץ רעים ב-7.10.23, יהי זכרו ברוך.
- "חוויות בעין המצלמה" פוקוס על "כמו אז" הרקדת הנוסטלגיה של **ירון כרמל**.

קריאה מהנה

ירון מישר, רות גודמן ודני עוזיאל - עורכים

סדנה של מחול אירופה, 2010. צילום: מתי גולדשמידט

2024
גליון מס' 114 | מרץ 2024
לקבלת עותק לתיבת האימיל להחץ כאן

תעלם הנעלמות שלגים מלך

טיולי ג'ים גולד 2024
ריקודי עמים בינלאומיים

ברז
כולל נסיון ושקלול האמזונס

22 במאי - 3 ביוני 2024
לימוד, קוסמו, טאבו פייג' פנט, המון ריקודים ואג'י טיפיקוס, עסקת המזנון נפתח

בולגריה
חופי הים השחור

20 ביולי - 12 באוגוסט 2024
סומי, מלבידי, בנסיו, נטר, ורוד, ויס, הוטר, פסיכר, גל, בליו, טרונט, פסיכר, בנסיו, בנסיו

אירלנד

15-3 באוגוסט 2024
לימוד, גרווי, נפאסדה, יו ארא, קי, טוז, בלני, דבלין

יוון

30-18 באוקטובר 2024
אשת, נאפלי, פמיה, אולימפיה, דלי, טסודר, מליוני

הרשמה לטיול: שדיינו לי מנוחה \$200 - תשלום ראשוני - Jim Gold International, Inc., 497 Cumberland Avenue, Teaneck, NJ 07666 U.S.A. (201) 836-0362 www.jimgold.com Email: jimgold@jimgold.com

מורה לריקוד, לתנועה, מחול

יש לנו בשבילך ביטוח לאחריות מקצועית

הביטוח שלנו נותן לך:

ביטוח חבות
מעבידים

ביטוח
לרכוש

ביטוח אחריות
מקצועית

ביטוח צד
שלישי

ביטוח הגנה
משפטית

ביטוח ופיננסים

טלפון: 04-6388052 | www.rap-bit.co.il
רחוב המייסדים 22, בנימינה

אנחנו מבטחים את העוסקים בתחום הריקוד המחול והתנועה כבר יותר מ-30 שנה
לפרטים ולהצטרפות לתוכנית הביטוח המיוחדת שלנו פנו:

דביר רפ - 050-9789719, dvirr@rap-bit.co.il

מסלול את הרפ בביטוח ופיננסים (מאז 1978)

REGISTERED CHARITY
NUMBER 279801

Mechol Europa 2024

BOOK
INFO@IDI.ORG.UK
WWW.IDI.ORG.UK

UNIVERSITY
OF SURREY

5-9
AUGUST

**SHMULIK
GOV'ARI**

**SHLOMO
MAMAN**

**TAMIR
SCHERZER**

**GABO
MIRKIN**

**DADO
KRAUS**

**Yael
YA'AKOBI**

הפרס ע"ש יצחק נבון

לתיעוד ושימור המחול הישראלי

שייך לכולנו

מכורים לריקודי עם?

חשוב לכם לשמר את ריקודי העם ולהעבירם לדורות הבאים?

בואו להוסיף לבנה שלכם ולתמוך במפעל התיעוד לריקודי העם

<https://www.rokdim.co.il/#/Shop/subscriptions>

VIP

אנא תמכו בנו,
הצטרפו כמנויי

הוסיפו "אבן קטנה"

שלכם לקירות הבניין

של התיעוד והשימור

קוט

אבן קוט

קוט

קוט

קוט

קוט

ירון מישר

עשו כמוני = העתק-הדבק

דברור נכון של הצעות

הקבועה שלנו בימי שלישי בדיזינגוף סנטר. להצטרפות לקבוצת האטסאפ: <https://bit.ly/3EIHERR>

איך בוחרים ריקוד ללימוד

א יזה ריקוד אלמד הערב בקבוצה אותה אני מדריך? זו שאלה בפניה ניצב כל מדריך, יומיים, יום, ואולי רק שעתיים לפני תחילת המפגש.

מהם השיקולים ששוקל המדריך בבואו לבחור ריקוד(ים) ללמד במפגש:

- א. יש לחץ מצד רוקדים ללמד את הריקוד שאתמול או לפני שבוע למדו בהרקדה אחרת.
- ב. לחץ מצד מחברי ריקודים, הלוחצים ללמד כבר היום את הריקוד שחיברו אך "אתמול", או לפני שבוע.
- ג. שמעתי ממדריכים אחרים שאצלם הריקוד תפס מצוין.
- ד. חיברתי ריקוד חדש ואני רוצה לנסות אותו על קהל הרוקדים שלי.
- ה. "הרוב קובע". הריקוד נרקד כבר בהרבה מקומות אחרים.
- ו. השיר כל כך יפה... (האם ניסית לרקוד את הריקוד? להבין את הצעדים?)
- ז. ההבנה שלך, המדריך/ה, מה נכון עבור הקבוצה שלך.

הסעיף האחרון הוא החשוב, אך נראה שהוא ברוב המקרים, אינו נמצא במקום הראוי לו.

כאשר אני למדתי בקורס למדריכים, בשנות השבעים (אז עדיין קראו לנו "מדריכים" ולא "מרקידים"), למדנו שריקוד שאנו מלמדים בשבוע הנוכחי, עלינו לחזור וללמד אותו גם בשבוע שלאחר מכן. אולי מי מהרוקדים החסירה שיעור, וגם אלה שלמדו פעם אחת, בהחלט ראוי שילמדו שוב, יחדדו דקויות, ועוד... מי נוהג כך כיום?

אין ספק שזו הדרך הנכונה. איני יודע האם רבים מהמדריכים אכן נוהגים כך כיום. אני מקווה שעדיין כן. אני יודע שיש המלמדים בערב אחד גם ריקוד מעגל וגם ריקוד זוגות, ואם יש לחזור וללמד ריקוד או שניים שנלמדו בשבוע הקודם (כפי שצריך להיות), אז קיבלנו 3 או 4 הפסקות בערב עבור הדרכה... וכך לא מספיקים סתם לרקוד וליהנות...

שיטות הדרכה

א. השיטה הישנה, הנכונה

בעבר, ריקוד חדש נלמד בהתרגשות גדולה, כמעט בחרדת קודש. להדרכה הוקדש זמן לא מועט ועשינו חזרות ושינון. מעולם לא שמענו מהמדריך/ה משפטים מרגיעים כמו: "חמש דקות וגמרנו..."

לרוקדים אין
סבלנות ללמוד
ריקודים ולכן
רבים רוקדים
ב"העתק-הדבק"

או "זהו! עוד כמה צעדים... אנחנו כבר בסוף הריקוד", או "עוד 2 דקות וסיימנו", או "רק עוד חלק אחד קטן", ועוד מיני התנצלויות שכאלה, כביכול הרוקדים סובלים בהדרכה ועלינו להדגיש שהנה כבר-כבר ה"סבל" מסתיים.

למדנו והכרנו שמות של צעדות וכך הייתה לנו "שפה משותפת" עם המדריך. ההדרכה הייתה יסודית. כל צעדה או חלק מהריקוד הוצגו פעם ואפילו פעמיים. רק לאחר מכן הרוקדים נדרשו גם לבצע עם המדריך את החלק הנלמד בקצב איטי ואחר כך מהר יותר.

הרוקדים השתדלו להפנים את הצעדות החדשות, את הסדר שלהן בריקוד, את המבנה הכללי של הריקוד - החלוקה לצעדות, לחלקים ל"בתים" ולמבנה הריקוד השלם - וכך ללמוד ולזכור את הריקוד כראוי. בסוף, לאחר שכל חלקי הריקוד נלמדו, הריקוד המלא נרקד ללא מוזיקה תוך כדי הדרכה.

היכן לומדים כך היום?

ב. השיטה החדשה

כיום, כשהמדריך מראה את החלק אותו הוא עומד ללמד, הרוקדים (חסרי הסבלנות) מבצעים איתו ביחד את הצעדות, עוד לפני שראו והבינו את מבנה החלק האמור להילמד. בדרך זו הם לא לומדים, הם מעתיקים.

האם כך ניתן באמת ללמוד ולהפנים את צעדי הריקוד, את המבנה הכללי, את סדר החלקים? ודאי שלא אבל למי איכפת?

כך נולדה שיטת "עשו כמוני" וריקודים שלמים נרקדים בדרך של חיקוי.

הנחיות תוך כדי הריקוד הינן כלי עזר חשוב ביותר. דקלום הצעדות תוך כדי כך שהן נעשות בפועל אינו נותן לרוקד כל אפשרות להיעזר בהדרכה כזו.

הקבועה שלנו בימי שלישי בדיזינגוף סנטר. להצטרפות לקבוצת האטסאפ: <https://bit.ly/3EIHERR>

עשו כמוני

שיטת "עשו כמוני" נולדה בגני הילדים. מישהו יצר "תורה" שלמה המבוססת על חיקוי. הילדים אינם לומדים מקצבים, צעדות, חלקים של ריקוד וריקוד שלם. הם לומדים "לעשות כמו המדריך" - לראות אותו ולחקות את מעשיו. לדעתי, כך לא נכון ללמד לא את הדור הצעיר, ולא אף אחד... אך נעזוב כעת את גני הילדים.

רוקדים רבים "מבלים" את רובו של ערב ההרקדה בהעתקת צעדים חפזה מאחרים שאולי יודעים את הריקוד כראוי ואולי לא... לצערי גם אני רוקד כך כי אינני הולך בכל ערב לרקוד...

כאן יש תפקיד למדריכים בחוגים, היכולים באמצעות "דברור צעדים" נכון, תוך כדי הריקוד, לעזור רבות לרוקדים. אני יודע שיש מדריכים העושים זאת נכון, אך מתצפית שעשיתי, רבים לא נוהגים כך. את דברור הצעדים צריך לעשות נכון.

הנחיות תוך כדי הריקוד הינן כלי עזר חשוב ביותר. דקלום הצעדות תוך כדי כך שהן **נעשות בפועל** אינן נותן לרוקד כל אפשרות להיעזר בהדרכה כזו. אין אפשרות להתכונן ולבצע צעדה אם אנחנו מתארים את מה שאנו עושים בזמן אמת, תוך כדי העשייה בפועל.

ספירת פעמות בקצב הריקוד (1,2,3,4...) ו/או הנחייה באמירות של: "ימין, שמאל, שהייה, ימין, שמאל ימין, ושוב שמאל, ימין" וכו', אינן מועילות לרוקד. לרוב הצעדות בהן אנו משתמשים יש שמות, יש מונחים אותם הרוקדים צריכים להכיר ולהבין ובמונחים אלה יש להשתמש.

כאשר המדריך עושה "שיכול חילוף" ואומר זאת תוך כדי העשייה, הרוקדים למעשה אינם משתמשים במוחם ובמחשבתם כדי לדעת מה לעשות, הם אינם מפנימים את הצעדה ואת מקומה במבנה השלם של הריקוד, אלא פועלים בשיטת "העתק-הדבק". כך לא ילמדו לרוקד.

דברור הצעדים צריך להיעשות כך **שיוביל את הרוקדים** אל הצעדה הקרובה. יכין אותם מראש לקראת מה שהם אמורים לבצע. יש לומר את שם הצעדה ב"פאזה" אחת לפני שהגיע הזמן לביצועה ולא תוך כדי עשייתה בפועל בריקוד.

בדרך זו הרוקדים המיומנים יכולים לרקוד מבלי להסתכל על המדריך, תוך שהם מעבדים את הנאמר בעזרת המוח ו"משדרים" לרגליהם את מה שעליהם לבצע.

ניתן לראות זאת בוידאו כאן <https://bit.ly/4ceihTD>

שאלות קיטבג

יש מדריכים הנוהגים לשאול את הקהל הלומד שאלות. אלה שאלות מיותרות, שלמעשה נועדו לעזור למלמד/ת להרוויח זמן כדי לחזור ולחשוב בראש מה רצוי כעת להגיד/ללמד.

שאלות כמו: "הבנתם?" "זה ברור?" "להסביר שוב?" "מי לא הבין?" וכו', הן **שאלות קיטבג** מיותרות לחלוטין! מדריך מקצועי מתבונן על כלל הרוקדים ורואה האם רובם קלטו את הנלמד, והאם יש לחזור וללמד את החלק הנלמד שוב, או רק לחזור עליו בתרגול או להמשיך הלאה.

מדריך טוב רואה את כלל הרוקדים ויודע להחליט איך להמשיך. לשאלות הנ"ל מקבלים (אם מקבלים) המון תשובות שהמדריך כלל לא מסוגל ולא ערוך להאזין להן.

המונחים והשפה

והשפה - אוי השפה... לא יתכן שמורה בבית הספר יאמר, למשל, "אני מבקש **ארבע** בנים אל הלוח". זה נורא לשמוע כך, או "תעשו סירטש" (חיפוש) באינטרנט כדי למצוא מידע? זו לא עברית! כך מורה לא אמור לדבר אל התלמידים! ואנחנו צריכים להתייחס למקצוע ההדרכה שלנו בכבוד! לא מספיק שהרוקדים מבינים את הכוונה.

"צ'ה צ'ה" ו"מים" אינם מונחים נכונים. לעומת זאת "צעדת חילוף" ו"שיכול חילוף" זו שפה נכונה.

ירון מישר בהרקדת משפחות בבית הספר היהודי "לאודה-רעות" בבוקרשט, רומניה

דברור הצעדים צריך להיעשות כך שיוביל את הרוקדים אל הצעדה הקרובה. יכין אותם מראש לקראת מה שהם צריכים לבצע

הדרכה בגן ילדים

ירון מישר בהרקדת משפחות במתחם שרונה בתל אביב

"דילוג" מורכב משתי פעמות מוזיקליות (צעד וניתור על אותה הרגל) ושונה מ"ניתור" בו אנו מתרחקים מהקרקע ונוחתים על אותה הרגל (או על שתי רגליים) ואילו "קפיצה" הינה הינתקות מהקרקע ונחיתה על הרגל השנייה. "שיכול חילוף" מתחיל בשיכול בעוד "חילוף שיכול" מתחיל בפתחה. "צעדת רדיפה" מורכבת מ-2 פעמות (רגל לפנים והרגל השנייה מצטרפת אליה. זוהי למעשה צעדת צימוד שמבוצעת לפנים ולא הצידה.

רצוי מאוד לדבר עברית נכונה ("צעדת חילוף" ולא "צ'ה צ'ה"; "שיכול חילוף" ולא "מים"; "פנייה ימינה" ולא "חצי פנייה ימינה" (חצי פנייה זה 45%); "סיבוב שמאלה" ולא "סיבוב דרך כתף שמאל"; ועוד ועוד... כן! שמות המונחים חשובים, השפה של המדריך רצוי שתהיה תקנית ונקיה.

צריך להספיק הרבה

הצורך של המרכזים בארץ (צורך מדומה לחלוטין) להספיק לרקוד הרבה ריקודים במפגש השבועי מביא להדרכה חפוזת ולשימוש בשיטת "עשו כמוני". הלחץ להספיק הרבה, הביא לקיצורם של השירים. בעבר רקדנו כל ריקוד לפחות 3 סבבים ולפעמים, אם הריקוד קצר, אז גם יותר מ-3 פעמים כיום, אחרי 2 סבבים, רוב הרוקדים נעצרים.... למה? מה בוער? מי רודף אחרינו?

יש כבר את השיטה של "מחרוזת ריקודים", האחד דבוק לשני, כל ריקוד סבב אחד בלבד ללא הקדמה וללא סיום. על המרכזי להכריז על הריקוד הדבוק הבא.

בהומור סרקסטי אני אציע שיטה טובה בהרבה, שיטה בה ניתן להספיק "לרקוד" מאות ריקודים במפגש אחד. פשוט, יש להשמיע את ההקדמה המוזיקלית של כל ריקוד ומייד לעבור להקדמה המוזיקלית של הריקוד הבא ואז לריקוד הבא, וכן הלאה. כך ניתן "להספיק לרקוד" המון ריקודים בערב אחד.

מה דעתכם על הרעיון?

וכעת ברצינות, תנו ליהנות מהשיר ומהריקוד עד הסוף! תנו ליהנות מה"ביחד" כי זהו סוד הקסם של תרבות ריקודי העם הישראליים.

הרקדה בבית ספר גיבורי ישראל, תל אביב

**התחום עובר
לשיטת הדרכה
של "עשו כמוני".
את השיטה הזו
יש ללמד ולתרגל.
לצערי הרבה
מדריכים אינם
יודעים לעשות
זאת.**

סוזי ומוריס סטון
תרגום: בני לוי

סוזי ומוריס סטון עונדים את המדליות
של האימפריה הבריטית

מסע הריקוד הישראלי שלי

סיפורו של מוריס סטון,
על ריקודי העם בבריטניה

את **מוריס סטון** אני מכיר שנים רבות. אנחנו בקשר קבוע. מוריס תומך רבות ב"רוקדים" ובמה שאני עושה, ואני מצדיי מסייע לו ככל יכולתי.

כמו כל מארגני מחנות הריקוד מחוץ לישראל, גם מוריס משתדל להביא כוריאוגרפים ידועים ולהביא ריקודים חדשים למחנות, כי זה מה שמושך רוקדים-משתתפים. עם זאת ובמקביל מוריס והארגון שהקים, עושים 2 דברים חשובים ביותר שלא נתקלתי בהם במדינות אחרות:

א. פעילות ריקודית קבועה בבתי ספר יהודיים בלונדון ששיאה הינו מפגש שנתי של כל בתי הספר ביום מחול מרוכז.

ב. רוקדים-מדריכים הבאים ל"מחול אירופה" במחיר מסובסד, או ללא תשלום בכלל, על מנת ללמוד את הריקודים ולהיות שליחי ריקוד בארצות מוצאם.

2 דברים אלה גרמו לי להעריך, לכבד ולהוקיר את מוריס סטון לאורך כל השנים.

כמובן אשמח לקרוא ולדעת על מקומות נוספים העושים דברים כה חשובים במחול הישראלי
ירון מישר, עורך

התחלות

מסע הריקוד שלי התחיל כשאבי, יו"ר ההסתדרות הציונית דאז של העיר גלאזגו, בסקוטלנד שכנע אותי בגיל 9 להשתתף במועדון הנוער "הבונים". לא רציתי ללכת, אבל הוא התעקש, ופשוט שם אותי שם. כשהוא חזר לקחת אותי הביתה שעתיים לאחר מכן, לא רציתי לעזוב.

בכל מפגשי ימי ראשון שלנו, נהגנו בקבוצה להתכנס כדי לשיר ולרקוד את רפרטואר השירים הישראליים שלנו.

ביום ראשון אחד, כשאני בן 11, כשחזרתי מאימון בחוג השחייה למרכז הבונים ע"מ לקנות בייגלה, הודיע המזכיר שהמרכז מקים להקת ריקוד ישראלית שתופיע באירועים, והוא מזמין את השחינים

3 בניים) להצטרף. אני הצטרפתי לקבוצה בניהולה של **דבורה דיטמן**, מורה לעברית בבית הספר היסודי היהודי, קלדרווד לודג'.

הקבוצה משכה אליה בנות מתנועת הנוער הדתית יותר, "בני עקיבא". בת הזוג שלי לריקוד הייתה בתו של החזן מבית הכנסת גיפנוק. אז הבנתי איך המחול הישראלי יכול לקרב אנשים מכל קשת הזרמים של היהדות. כאשר נתבקשנו להופיע בתוכנית בטלוויזיה הסקוטית. כינו אותנו "רקדני הכרמל", וזכינו ל-15 דקות של תהילה. המשכנו להופיע באירועי יום העצמאות למדינת ישראל שנערכו באנגליה.

בתקופה שהייתי סטודנט באוניברסיטת גלאזגו בשנת 1972, לא רקדתי. כשעברתי לאוניברסיטת מקגיל במונטריאול, קנדה, כדי לעשות תואר שני, סיפר לי שותפי לדירה על קיומם של ריקודים בימי ראשון בערב, על ההר באמצע מונטריאול. ההרקדה הזאת עם 10 **בקסט** בבית הלל, עוררה בי מחדש את העניין שהיה לי במחול הישראלי.

שלמה וטריקי במוסקבה עם אדריאן ומוריס מלונדון

לונדון

כשחזרתי לבריטניה, עברתי ללונדון. יחד עם כמה חברים איריים מתנועת הבונים בראשות **ג'ק בלומפילד**, התחלנו להעביר שיעורי ריקוד בבית הכנסת של ווסט המפסטד. חברתי סוזי, שלימים הפכה לאשתי, הייתה באותה תקופה מנהלת הסטודנטים בבית הלל ביוסטון.

בשנת 1973 עם פרוץ מלחמת יום הכיפורים, חזרו המורים של תלמידי כיתת המחול הישראלי בבית הלל לישראל וסוזי הזמינה אותנו להעביר את הכיתה שלנו לבית הלל. הגדלנו את הרפרטואר שלנו בכך שביקשנו מישראלים או אמריקאים שבאו לבקר בלונדון ללמד אותנו ריקוד חדש, בתמורה ללינת לילה חינם! הקמנו גם את להקת המחול "בית הלל", אשר הופיע במקומות יוקרתיים כמו אולם הפסטיבל המלכותי וכיכר טרפלגר. אחת מהופעות השיא הייתה בבסיס RAF (חיל האוויר המלכותי) ליד רידינג עבור טייסי חיל האוויר הישראלי בתום הכשרתם.

מחנה קיץ ראשון

באותה התקופה קראתי על מחנות ריקודי עם ישראלים בארה"ב, ובשנת 1977 החלטתי לבקר באחד מהם, כדי לראות אם ניתן לעשות מחנות כאלה גם בבריטניה. לצערי, המחנה של **פרד ברק** ז"ל באותה שנה בוטל בשל מחלתו, ובמקום, נסעתי למחנה ריקודי עמים של **משה אסקין** בצפון מדינת ניו יורק. בהשראת מה שחוויתי, החלטתי לנסות מחנה ריקודי עמים בבריטניה.

מורה לריקוד ארמני, **טום בוזיגיאן**, העביר לנו סדנת מחול, ואז הזמנו אותו ל"מחנה הריקוד הישראלי והבינלאומי" הראשון שלנו. ב-1978, הזמנו את טום בוזיגיאן, וגם את **מושיקו הלוי**. אליהם הצטרפו מורים ישראלים לריקוד מלונדון, **יוסי בדיחי ולילי כהן**, וכן **פיונה הווארט** שלימדה גם ריקודי עם ישראלי וגם בינלאומי. היו לנו 42 משתתפים.

ב-1980 עקב שינויים בארגון "בית הלל", הסתיימה התמיכה בנו. בעקבות זאת, הקמנו את "המכון הישראלי למחול" כארגון צדקה בבריטניה לקידום המחול הישראלי. זו התבררה כנקודת מפנה שאפשרה לנו להגשים חזון רחב הרבה יותר לפעילותנו.

"קראתי על מחנות ריקודי עם ישראלים בארה"ב, ובשנת 1977 החלטתי לבקר באחד מהם, כדי לראות אם ניתן לעשות מחנות כאלה גם בבריטניה".

מחול אירופה

סדנה של מחול אירופה, 2010

משתתפים. עד 1986 הגיעו אלינו רוקדות ורוקדים ממדינות כולל אוסטרליה, ניו זילנד, צרפת, הולנד, שוודיה, איטליה ושווייץ.

בעוד משה תלם ומושיקו היו מורי הליבה הקבועים שלנו במשך שנים רבות, ביקשנו כל הזמן להרחיב את רפרטואר המורים והמחולות. בין המוזמנים היו **יענקל'ה לוי, אליהו גמליאל, שלמה ממן, ישראל שיקר, שלום חרמון, שושנה קופלוביץ', מנחם מנחם, ודני דסה.**

לאחרונה, היוצרים הקבועים במחנה היו **שמוליק גוב-ארי** ומשה תלם. השתתפותו הפעילה של משה הסתיימה כעת לאחר יותר מ-40 שנות עבודה משותפת. בנוסף, אנו גאים בלקחנו חלק בטיפוח כישרונות חדשים, כמו **מרסלו מריאנוף, יובל טבאשי ועילי ספיאזק**, שעשו רבות במחול אירופה ובתוכניות אחרות בהן העסקנו את הכישרונות הצעירים האלה כמנהלי פיתוח ריקודים ב-IDI.

אנחנו גאים על התפקיד שמילא וממלא "מחול אירופה" בהפצת המחול הישראלי ברחבי העולם. עם תחיית החיים היהודיים בבירת המועצות לשעבר ב-1989, נתן הנשיא גורבצ'וב אישור ל"פארליך", אנסמבל יהודי מליטא, להשתתף במשחקי המכביה בישראל. סוזי הציעה שנוכל להביא רקדנים מההרכב שלהם ל"מחול אירופה". הצלחנו ליצור קשר עם מכבי ליטא ולארגן אשרות להשתתפותם של **אנה קרבטס ואולג זיסקינדר**. לאחר מכן נתבקשנו לשלוח צוות מדריכים לסמינר חנוכה שאורגן על ידי "פארליך" בוויילנה וכך התחלנו את עבודתנו עם קהילות יהודיות שצמחו במזרח אירופה.

גייסנו כסף מפילנתרופים יהודים כדי לסבסד את המשתתפים שבאו ממזרח אירופה, אשר רובם לא יכלו לשלם עבור הוויזה או עבור הטיסות שלהם לבריטניה. ערכנו שלושה ימים של קדם-מחנה, עם משתתפים מרוסיה, אוקראינה, בלארוס, לטביה, ליטא, אסטוניה, בלארוס, מולדובה וגאורגיה שהתארחו אצל משפחות יהודיות בלונדון.

לאחר הטבח של 22 מתפללים בבית הכנסת נווה שלום בטורקיה ב-1986, יצרנו קשרים חזקים עם הקהילה היהודית שם, ומאז, יש לנו כ-8 מנהיגים צעירים המגיעים ל"מחול אירופה" בכל קיץ. בשנת 2013, הצלחנו להזמין את המשתתפת הראשונה שלנו מקובה, והיא חזרה לקובה עם מזוודה מלאה בחומרי ריקוד ישראליים, שכן לקובה לא הייתה גישה למשאבי האינטרנט שלנו.

מוריס ואדריאן (סגן יו"ר IDI) עם משה תלם, מושיקו הלוי, דודו ברזילי, גדי ביטון, שמוליק גוב ארי ורוקדנית ממחול אירופה

ב-1980 הקמנו את "המכון הישראלי למחול" כארגון צדקה בבריטניה לקידום המחול הישראלי. זו התבררה כנקודת מפנה שאפשרה לנו להגשים חזון רחב הרבה יותר לפעילותנו.

רפי זיו מוביל את הרקדנים של מחול אירופה

אנו גאים בלקחנו חלק בטיפוח כישרונות חדשים, כמו מרסלו מריאנוף, יובל טבאשי ועילי ספיאזק, שעשו רבות במחול אירופה ובתוכניות אחרות בהן העסקנו את הכישרונות הצעירים האלה כמנהלי פיתוח ריקודים ב-IDI.

בשנת 2023, כמענה לצרכים שונים, הוספנו קדם-סמינר למתן הכשרה אינטנסיבית לכוריאוגרפיה בימתית, עם דדו קראוס ושמוליק גוב-ארי, למדריכים העובדים עם ילדים ובני נוער. קיבלנו לקורס חניכים מצ'כיה, ליטא, אסטוניה, אוקראינה, גאורגיה, קובה, ברזיל, ארגנטינה, ספרד, רומניה וצפון ישראל. מבנה זה יחזור על עצמו עבור מחול אירופה 2024 כאשר המורים האורחים שלנו יהיו **שמוליק גוב-ארי, שלמה ממון, תמיר שרצר, גאבו מירקין, יעל יעקובי ודדו קראוס.**

סיור בקמפוס האוניברסיטה

לאחר מלחמת יום כיפור ב-1973, כאשר סטודנטים יהודים בקמפוסים של אוניברסיטאות בבריטניה התמודדו עם פעילות אנטישמית ואנטי-ציונית מוגברת, החלטנו להביא מורה לריקוד מישראל שיבקר באוניברסיטאות ברחבי בריטניה כדי להפעיל מפגשי ריקוד, ואף לתת הזדמנות לדבר עם הסטודנטים על החיים בישראל. היינו צריכים מישהו שיחלוק מגורי סטודנטים ויתקשר איתם ברמה האישית. בחרנו במשה תלם לסיור הראשון בקמפוס ב-1979. מושיקו הלוי הגיע ב-1981 ובמהלך השנים הבאות הזמנו את **מנחם מנחם, יואב סידי, נועם חבר, יגאל טריקי, אילן גבעון, גדי ביטון, לוי ברגיל ורענן מור.** למרות שלא ערכנו את הסיור במשך שנים רבות, המצב הנוכחי בקמפוסים שלנו קורא לפעילות מסוג זה כשהזמן יתאים.

הפצת מחול ישראלי

עד 1984 יצרנו קשרים ברחבי בריטניה ובאירופה ועודדנו רשת של כיתות ריקוד בליברפול, לסטר, מנצ'סטר, רדבריידג', קרדיף, נוטינגהאם, אוקספורד, בריסטול, ניוקאסל, אדינבורו, ציריך, שטוקהולם ופריז. כמובן, זה היה תלוי במקומיים ששמחו ללמד, וחלקם אף מעורבים בפעילות עד היום.

בשנת 1985 הפקנו את סרטון הריקודים הראשון שלנו למתחילים עם קלטת נלווית והפצנו אותו לכל דורש. בהמשך, ב-1986 הפקנו תוכנית שנייה. המשכנו לפתח משאבים רבים. עם התפתחות האינטרנט העלינו אותם גם לרשת.

מביאים דורות חדשים

כשסוזי הפכה למורה, ובסופו של דבר מנהלת בבית ספר יסודי יהודי מצליח בלונדון, היא נתנה לי את ההשראה להרחיב את עבודתנו בריקוד הישראלי לילדים בבתי ספר יהודיים.

בתחילת שנות ה-80 קראתי על **הילדה סמולאש** (אשתו של פיטר), שהציגה בהצלחה ריקוד ישראלי לילדים בקוויבק ובחלקים אחרים של קנדה. הזמנו אותה באוקטובר 1984 לבקר בבתי ספר יסודיים בלונדון, מנצ'סטר וליברפול. בשנת 1985 פגשתי בארץ את רעיה ספיבק שהעניקה השראה להילדה.

אנחנו גאים על התפקיד שמילא וממלא "מחול אירופה" בהפצת המחול הישראלי ברחבי העולם.

לרעה תהיה בהמשך השפעה עמוקה על הגישה שלנו לעבודה עם ילדים. במרץ 1986 קבענו שהיא תגיע לבריטניה כדי ללמד בבתי ספר יסודיים יהודיים בגלאזגו, לידס, מנצ'סטר, ליברפול, ברמינגהאם ולונדון בשנת 1987 קיבלנו את פרס "הרב הראשי" באנגליה להצטיינות על פועלנו בבתי ספר יהודיים בהם עבדנו עם רעה ויוסי ספיבק. ב-15 השנים האחרונות עם יעל יעקובי פיתחנו את עבודתנו עם הילדים וערכנו סמינרים למורים וכן פסטיבל שנתי לריקודי ילדים, בו ילדים ממספר בתי ספר יסודיים, יחד עם הוריהם, רוקדים רפרטואר שנלמד בבית הספר. לפני מגפת הקורונה, עבדנו עם 24 בתי ספר יסודיים יהודיים ברחבי בריטניה עם נוכחות ממוצעת של 400 ילדים, כולל מבתי ספר שבהם רבים מהתלמידים אינם יהודים. יש לנו גם פסטיבל לגיל הרך (ילדים מגיל 5 עד 7) אותו אנו עורכים בבתי הספר. בשנת 2023 הדרכנו ריקודים ב-10 בתי ספר, חמישה ימים בשבוע עם יותר מ-1,000 ילדים שהשתתפו בהם.

ניצנים

פיתחנו גם תוכנית מקוונת ייחודית של ריקודי ילדים לחגים, אותה התאמנו במהלך המגיפה כדי לתמוך ברווחת המשפחות החוגגות את החגים היהודיים תוך כדי הסגר.

הרקדות

ההרקדה הקבועה שלנו נערכה בבית הלל ביוסטון, לונדון, משנת 1973 עד 1986. אחר כך עברנו למרכז הצעירים הבונים-דרור בפניצ'לי רואד. מאז סגירת הבונים, נפגשנו בבתי ספר שונים בצפון מערב לונדון במהלך השנים מנהלי פיתוח הריקוד שלנו, מרסלו מריאנוף, יובל טבשי ועילאי ספיאזק תרמו לפיתוח הרקדה ופעילויות אחרות שלנו. יובל עדיין מגיע פעם בשנה לעבוד עם להקת המחול "אורנים". מספר המבוגרים המעורבים בהרקדות בלונדון הינו נמוך כעת, כאשר כל החוגים בלונדון מושכים לא יותר מ-80 רוקדים בשבוע. בעוד ששינויים באורח החיים והקשר של צעירים עם ישראל הם רק חלק מהגורמים המסבירים זאת, אנו ממשיכים לספק שיעורים וחידושים למתחילים, כגון גישה מקוונת, כדי לאפשר לאנשים להצטרף למעגל שלנו.

הופעות מחול

"אורנים" בפסטיבל הכרמיאל

ב-1982 הפכה להקת המחול הראשונה שלנו, "רקדני הלל", ל"אורנים". "אורנים" קיבלו כוריאוגרפיות משלמה ממן, מושיקו, שוקי הופמן, דדו קראוס, יובל טבשי ועילאי ספיאזק. הלהקה ייצגה את הקהילה היהודית בבריטניה באירועים בין-דתיים רבים והשתתפה באירועים קהילתיים יהודיים רבים, גייסה חברים נוספים ופיתחה את יכולתיה במשך שנים רבות. באותה תקופה פיתחנו גם קבוצות לילדים, בני נוער וקשישים.

היו לא מעט ציוני דרך ללהקה: במאי 1984 זכתה "אורנים" בפרס מאגודת האומנויות של לונדון רבתי והופיעה בתיאטרון שאו. בדצמבר 1985 הופיעו "אורנים" עבור "מפלגת לייבור, חברים של ישראל" בוועידת מפלגת הלייבור בבריטון, ובשנה שלאחר מכן באירוע שלהם בבית הנבחרים (הפרלמנט הבריטי).

**גייסו כסף
מפילנתרופים
יהודים כדי לסבסד
את המשתתפים
שבאו ממזרח
אירופה, אשר
רובם לא יכלו
לשלם עבור הוויזה
או עבור הטיסות
שלהם לבריטניה**

להקת אורנים מבצעת ריקוד של בארי אבידן עם תופי מרים

**היינו צריכים
מישהו שיחלוק
מגורי סטודנטים
ויתקשר איתם
ברמה האישית.
בחרנו במשה תלם
לסיוור הראשון
בקמפוס ב-1979.**

ביולי 1986, לימדנו את השחקן **ריצ'רד גיר** לרקוד צעדות תימניות לסרט "חיי דוד המלך". **מאייר רוזן** ו**ג'וני בריל**, נגני הלהקה שליוותה אותנו אז, היו מעורבים בהפקה המוזיקלית של הסרט. נתנו יעוץ גם להפקה של יהושע סובול "גטו" בתיאטרון הלאומי, ולהצגה של להקת שייקספיר המלכותית ביולי 1988 ביקרה "אורנים" בפסטיבל המחול הראשון בכרמיאל לרגל חגיגות 40 שנה לישראל, והשתתפה שוב בשנים 1989, 1990 ו-1992.

במקביל, אירחנו בבריטניה להקות מחול מישראל, בהן "הורה אשקלון" ב-1982, ו"פעמי תימן" ביולי 1989. כמו-כן ארגנו ב-2003 סיור בבריטניה ללהקת "מחולה" מירושלים. באביב 1989 הקמנו את "זמרי אורנים" - מקהלה בניהולו של **חגי סיגלוב**, שהופיעה במשך שנים רבות.

בשנת 2007, הקמנו אירוע בשם "ריקודיה", אירוע המפגיש קבוצות ריקוד מקהילות שונות בלונדון. התוכנית כללה ריקודים ממגוון לאומים כולל קריבי, ישראלי, טורקי, כורדי, יווני ואסיאתי. האירוע מומן למשך 3 שנים בלבד כאשר בשנים שלאחר מכן נכללו גם רקדנים פולנים וסקוטים.

טיפוח הלהבה - הבאת המחול הישראלי לקהילות יהודיות במצוקה

ההזמנה ל"פארליך" הייתה תחילתו של מסע הסברה שאנו עדיין נמצאים בו. בדצמבר 1989 קיימנו את סמינר המחול הישראלי הראשון בברית המועצות לשעבר. לאנשים עם דרכונים ישראליים לא נתנו אשרות לבריה"מ, ולכן, נסעתי אני לשם עם **אן גרינווד וקרולין הופברנד**. בדרך חזרה ללונדון, דרך מוסקבה, פגשנו את **חיים טופול** ז"ל שהסכים להיות תומך המכון הישראלי למחול בלונדון.

משנת 1990, עבודתנו בפרויקט זה נתמכה על ידי ארגון הצדקה בבריטניה, World Jewish Relief, והוועדה המשותפת להפצה בארה"ב. ביולי 1990 הזמנו את "פארליך" להופעה באנגליה, ולאחר מכן נסענו יחד לארץ, שם הופענו בפסטיבל המחול בכרמיאל, עם "אורנים" ו"פארליך" בריקוד מיוחד בשם "בלליקה" בכוריאוגרפיה של **בארי אבידן**. זה היה רגע מרגש מאוד עבור כולנו כשהיהודים מבריה"מ לשעבר החלו לגלות מחדש את זהותם.

בדצמבר 1990, בתום סמינר עם רעיה ויוסי ספיבק ושלמה ממון, התבקשנו לפתע לעזוב את האפטר-פארטי ולהגיע מייד לתחנה כדי לקחת את הרכבת האחרונה למוסקבה. טנקים רוסיים הגיעו על מנת לפלוש לליטא!

בינואר 1992 נסענו לאודסה עם **יגאל טריקי, אורן הללי, אן גרינווד, ליסה סילברשטיין** ו**פמלה גליק** (אמדורר) ז"ל בסמינר פגשנו את **יוליה קרצ'שאיה** ז"ל, שהמשיכה לתמוך בעבודתנו כמנהלת החינוך

משה תלם בהדרכה באנגליה

של הג'וינט במוסקבה. היא הייתה אחת מהרבה אנשים נפלאים שעזרו לנו להביא את המחול הישראלי לקהילות ברחבי העולם.

בשנת 1992 קיבל המכון הישראלי למחול פרס מ"וועדת יהדות ברית המועצות" של הפרלמנט הבריטי על שירותים ליהדות ברית המועצות.

הסמינרים בשנים 1993-95 נערכו באזור מוסקבה ולאחר מכן עברו לקייב ולערים אחרות באוקראינה. אחד השיאים היה פסטיבל ריקודים לילדים בהנחייתה של רעיה ספיבק בצרף צבאי.

עלי לציין בהוקרה את העבודה של סגן יו"ר IDI, אדריאן אנדרוסייה, שעזר לנו בפרויקט הזה.

ב-1999 קיימנו את "מחול הונגריה" הראשון עם רעיה ויוסי ספיבק, משה תלם וירון כרמל. למרות שהמעורבות שלנו הסתיימה, הסמינר נמשך עד היום בעיקר עם גדי ביטון. מחנות ריקוד "מחול" אחרים ברחבי העולם, שלא בהכרח מנוהלים על ידינו, הם מחווה למוטג שאנו גאים שיצרנו!

הסמינר האחרון שהופעל בברית המועצות לשעבר היה בשנת 2006. כיוון שלא היה תקציב שיאפשר לנו להמשיך, התמקדנו בגיוס כספים בבריטניה כדי להביא מועמדים מתאימים למחול אירופה.

הוקרה

מעולם לא חיפשתי פרס או הכרה לעצמי על מעורבותי בפעילויות המחול הישראלי. ההשראה שלי היא סוזי, שמעודדת אותי כבר למעלה מ-40 שנה בגישת המחנכת שלה לעשות את מה שאני אוהב עם זאת, בשנת 2019, זכיתי במדליית האימפריה הבריטית, בין השאר, על עבודתנו ביצירת קשר עם קהילות יהודיות מתפתחות או הזקוקות לעזרה, ועל עבודתנו בקידום הלכידות הקהילתית בבריטניה באמצעות ריקוד ישראלי.

אני חב תודה רבה לכל המדריכים לריקוד מישראל שתרמו לעבודה של ה-IDI, ומהווים השראה לקהילות יהודיות ואחרות ברחבי העולם.

לבסוף, אנו ממשיכים לגייס כספים כדי לאפשר לאנשים להגיע מברית המועצות לשעבר, מזרח אירופה, טורקיה, קובה ודרום אמריקה ל"מחול אירופה" כדי לשפר את כישורי ההדרכה שלהם. אתם מוזמנים להיכנס לאתר <https://www.idi.org.uk/our-work> ולראות עדויות של אנשים שהפיקו תועלת ונהנו מהעבודה שלנו.

**בשנת 2019,
זכיתי במדליית
האימפריה
הבריטית,
בין השאר,
על עבודתנו
ביצירת קשר עם
קהילות יהודיות
מתפתחות או
הזקוקות לעזרה,
ועל עבודתנו
בקידום הלכידות
הקהילתית
בבריטניה
באמצעות ריקוד
ישראלי.**

”מחול אירופה” - ציונות במחול

מתי גולדשמידט
צילומים:
מתי גולדשמידט

הריעו למורים וסוזי סטון

על התפתחות ריקודי העם הישראליים באירופה. אין מחנה בעולם הזה (אם אעז לומר) ששילב כל כך הרבה רוקדים מעשרות מדינות בכל העולם, אשר רבים מהם ממשיכים ללמד ריקודים אלה בארצות מוצאם

מפעלים של משפחת סטון הינו מיזם ציוני רב ערך. הם הפעילו מערכת כספית מסועפת של תמיכות שאפשרה לרוקדים ממדינות דלות אמצעים במזרח אירופה ודרום אמריקה, לבוא ללמוד ריקודי עם חדשים ולהתמקצע בישנים על מנת להפיץ את ריקודי העם שלנו לכל פינה על הגלובוס.

קהילת ריקודי העם הישראליים בעולם מצדיעה למפעל ציוני חשוב זה.

מחול אירופה (לצד מחול השלום בצרפת) הינו ללא ספק מחנה הריקודים הישראליים הוותיק ביותר באירופה. בתחילת הדרך כאשר המחנה ”מחול אירופה” יצא לדרך, איש לא האמין ולא חשב שלמחנה זה תהיה השפעה ציונית כל כך גדולה.

משנת 1989 שולבו ב”מחול אירופה” רוקדים יהודים ממדינות ברית המועצות לשעבר – בלארוס, אוקראינה, ליטא, לטביה ואסטוניה ובהמשך גם ממדינות נוספות כמו טורקיה וקובה.

הפסיפס הזה הפך את ”מחול אירופה” למחנה ה-IFD הבינלאומי הגדול ביותר בעולם המתקיים כבר קרוב ל-50 שנה.

המארגנים – מוריס וסוזן סטון, השפיעו בצורה אדירה

אוניברסיטת ורוויק

אוניברסיטת ורוויק

הופעת רקדנים מליטה ולטביה, 2017

אילתור בתופים, 2018

2017

2018

ריקוד תימוני, 2015

שמוליק גוב ארי מרצה, 2018

2018

משה תלם, 2017

2013

משתתפי ההופעה עם דדו קראוס ועילי שפיאזק, 2013

בדפורד

10 מתוך 44 המשתתפים מגרמניה, 1996

שלמה ממן ואורי כהן ז"ל, 1996

באת

חימום לפני תחילת הכיתה, 2010

משה תלם וגדי ביטון, 2010

יובל טבישי, 2010

קובנטרי

גלוסטרשייר

רפי זיו, 2019

2004

2009

לופברה

הופעה מאולתרת, 2008

לופברה

נפתלי חייט

איש של תרבות ישראלית

רוני סימן טוב -
רקדן, יוצר, במאי,
איש ארגון, הפקה וניהול

מבוא

פגשתי עם רוני סימן טוב בביתו. הופתעתי לגלות שהוא בן גילי משום שבריקודי עם יש תחושה ש"הוא היה שם תמיד", בשל שפע היצירות שהספיק לתרום לקהילת הרוקדים. הסתבר שאת ריקודיו הראשונים חיבר כבר בגיל 17 (תיבת הזמרה: <https://bit.ly/3sUFc4a>), בשנת 1983. במקביל ליצירתו האמנותית לבמה ולקהל הרוקדים, שימש רוני גם כיושב ראש ארגון המרקידים (ארגון הסתדרותי) במשך 5 שנים 1999-2005.

מזה 35 שנה, עוסק רוני, יחד עם אשתו נירה, בתחום ההפקות והבימוי של מופעים, ניהול אמנותי וכוריאוגרפיה וזאת לצד עבודה עם להקות מחול. לאחר שנים של עבודה עם להקות ילדים, נוער ובוגרים, החל רוני לעבוד עם להקות המשלבות אנשים בכיסאות גלגלים עם רקדנים "עומדים". בין הלהקות שהדריך ניתן למנות את להקת בית-הלוחם בת"א ולהקת איל"ן ראשון לציון, אבל עיקר גאוותו היא להקת "גלגל במעגל", אשר פועלת בחסות עיריית הרצליה כבר 25 שנה. להקה המשלבת יושבים על כסאות גלגלים ולצידם רקדנים עומדים.

מתוך המופע "לגעת במים לגעת ברוח"

הדרך לעולם המחול

רוני, יליד גבעת שמואל, התחיל לרקוד כבר בגיל 14 בלהקת המחול העירונית בהדרכת **שלום עמר** ז"ל. בגיל 15 התקבל ללהקתו של **יונתן כרמון** ז"ל בפתח תקווה ורקד בה במשך שלוש שנים. בעת שירותו הצבאי עבר לרקוד בכרמון-ירושלים. על חוויות המפגש עם הכוריאוגרף הידוע יונתן כרמון והדברים הרבים שלמד ממנו תיאר רוני בכתבה לזכרו: <https://bit.ly/3RpXPXP>.

בגיל 17 פגש רוני את אשתו לעתיד - נירה, ואיתה הגיע לראשונה ב-1980 למרתון של **מירה יואב אשריאל** ז"ל. מפגש זה עם צמד המרקידים הפך לידידות ארוכת שנים, עליה כתב רוני בכתבה לזכרו של יואב אשריאל: <https://bit.ly/48fNIQX>.

יצירה בריקודי עם

יואב ומירה אשריאל, צמד מרקידים מיוחד שערך גם השתלמויות למרקידים, הפכו למנטורים של רוני בתחילת דרכו כיוצר. ימים ספורים לאחר אותו מרתון נפגשו רוני ונירה עם האשריאליים והציגו להם את "תיבת הזמרה" - ריקודו הראשון של רוני.

נירה יואב ורוני - יום הולדת 80 ליואב

יואב אשריאל סבר שהיצירה הייתה מורכבת מדי - "יש כאן שלשה ריקודים באחד" הוא אמר. כמנטור, הוא עזר לפרק את הריקוד, להכניס אותו למבנה מסודר ואף "לבשל" (לערוך) את המוסיקה למבנה חזרתי של בית-פזמון, על מנת להקל על הרוקד. יואב היה חסיד גדול של פשטות, ואף הנחיל את רעיונותיו ליוצרים רבים שהתדפקו על דלתותיו על מנת שריקודיהם ישולבו בהשתלמויות שערך יואב היה אומר שחשוב ליצור "פשוט ויפה כי ריקוד מסובך לא יהיה רקיד". יש לומר לזכותם של הצמד אשריאל שהם תמיד פרגנו ליוצרים צעירים וטיפחו אותם. בהשתלמויות, דאג יואב להציג את רוני כיוצר מן השורה ולדאוג שיישפט

לפי ריקודיו ולא על פי גילו, מה שלחלק מהוותיקים היה קשה בהתחלה לקבל.

השיעור בנושא "פשטות" קיבל את ביטויו בריקודו השני של רוני - "אהבה פשוטה". רוני מעיד על עצמו שכשיש רעיון וחיבור למוסיקה, לפעמים היצירה מוכנה תוך דקות. כך גם במקרה זה.

אלא שאז באו ההתלבטויות: האם איננו פשוט מידי? אולי כדאי להפוך את הריקוד למורכב יותר? לבסוף, בעצת נירה, השאיר אותו בצורתו המקורית. נדמה לי שרבים יסכימו עימי ש"אהבה פשוטה" אכן הפך לאחד הריקודים האהובים והנרקדים ביותר עד היום. לעומת זאת, היצירה של "סרנדה לעדה" לקחה יותר זמן. השיר הוא בעל אופי תיאטרלי ובתחילה היה קשה להביא זאת לידי ביטוי אך בהמשך חזר אליו ואז מהר מאד נוצר הריקוד.

מאז, הספיק רוני לחבר עשרות ריקודים, הן ריקודי מעגל והן ריקודי זוגות. רבים מהם מצאו מקום של קבע בהרקדות, ביניהם: "אווורה טו", "שיר השיירה", "הכינור הנאמן" ו"שיר מגרש את החושך", "על העיר עפות יונים", "ליבינו ללילה", "אמרי לי אהובה", "אהבה הישנה" ועוד.

הנה כאן רשימת כל ריקודיו המופיעים באתר "רוקדים": <https://bit.ly/3PoLlwW>.

רוני מציין שהוא תמיד מעדיף שירים קלאסיים במוסיקה ישראלית, אבל עם זאת לא חשש והכניס גם סגנונות חדשים לריקודי העם הישראליים. כך, "קייץ על העיר" היה לטנגו הראשון בריקודי עם ו"מסע בין כוכבים" לנציג הראשון של מקצב הרוקנרול.

בתקופה הפורייה של יצירתו וכמי שחיבר ריקודים רבים ומיוחדים בסגנונם, הוזמן רוני להשתתף פעמים רבות במחנות ריקודים בחו"ל, בעיקר בארה"ב ובאירופה. מחנות אלה, למרות הקונוטציה בכינויים, היו מקום מפגש לקהל רוקדים ומדריכים מכל העולם, בעיקר יהודים אבל לא רק, ויצר שיתופי פעולה וקשרים שחלקם ממשיכים עד היום.

יואב עזר לי להכניס את הריקוד שהכנתי למבנה מסודר ואף "לבשל" (לערוך) את המוסיקה למבנה חזרתי של בית-פזמון, על מנת להקל על הרוקד.

עניין זה הביא אותי לשאול שאלה העולה רבות בקרב הרוקדים: מה מקומה של הנוסטלגיה ביחס לריקודים החדשים? בעיניו של רוני, מחד, תחום ריקודי העם הוא תחום מתחדש כל הזמן, ואין זה נכון להסתגר ברפרטואר המגביל עד לשנה מסוימת כלשהי, אולם מאידך, המרקיד צריך להיות קשוב לקהל שלו, חתך הגילאים, הרקע שלו, העדפותיו ורמת הכושר שלו. מאפייניו של החוג צריכים לכונן את המרקיד האם לתת דגש לריקודים ישנים המבוססים על שירי ארץ ישראל או לריקודים חדשים יותר, האם להכניס לרפרטואר יותר "ריקודי ריצה" או לתת דגש על ריקודים רגועים יותר. רצוי שהמרקיד יפעיל שיקול דעת ויבחר רפרטואר ריקודים תוך הסתכלות אמנותית, ולא רק כי "רוקדים אצל אחרים".

בעיני רוני, העובדה שהיום כולם "יוצרים" מביאה למצב שבו המון ריקודים אינם בנויים נכון, חלקם אפילו "מפריעים לשירים", אינם הולכים עם רוח השיר או "שוברי ידיים". כך גם אבדן הפשטות ורדיפת יתר אחר מקוריות וצעדות חדשות.

במבט לאחור, רוני מרגיש שלם עם מכלול יצירתו. לשאלתי - האם יש ריקודים שבפרספקטיבה של זמן היה מוותר עליהם, ענה: "לא! כי כל ריקוד היה נכון לזמנו. עם זאת יש ריקודים שהצלחתם המתמשכת מפתיעה אותי, כמו הריקוד "הפלפל", הממשיך להירקד לא מעט גם היום".

מאז תחילת דרכו בשנות ה-80 ועד תחילת שנות האלפיים, המשיך רוני לחבר ריקודים כמו "אמרי לי אהובה", "ליבנו ללילה", "האהבה הישנה", "צחוקם של ילדים" ועוד. ברשימה הכוללת של יצירותיו ניתן למצוא כ-20 ריקודי מעגל וכ-25 ריקודי זוגות.

הסתקרנתי מדוע הפסיק לחבר ריקודי עם ורוני הסביר: "בעיקר מאסתי בעבודת ה'שיווק' הנלווית לריקוד. 'הרצה' של ריקוד חדש והכנסתו לרפרטואר, הצריכה ביקורים בהרקדות השונות ועירבה יותר מידי פוליטיקה בין מרקידים. היו אף לא מעט מקרים בהם המרקיד שמח להזמין אותי, אך לא גיבה זאת עם מחויבות והשקעה שלו ללמוד את הריקוד ולהמשיך להרקיד ולהפיץ אותו".

ממרחק הזמן, מצביע רוני על שתי בעיות עיקריות שהתרחשו בתחום ריקודי העם החל משנות ה-2000. האחת היא העובדה שכל מרקיד או אפילו רוקד התחילו לחבר שלושה צעדים ולקרוא לזה ריקוד. הדבר גרם להצפת ריקודי העם במספר לא מבוטל של ריקודים, שלא לדבר על העובדה ששירים יפים וטובים נבעטו החוצה מהרפרטואר רק בגלל שהריקוד לא היה בנוי מספיק טוב.

מבול הריקודים שיצאו לשוק ללא סינון דרך השתלמות או בקרה של מישהו מנוסה, הניחה מכשול נוסף בפני המרקידים: בשבוע אחד מלמדים ובשבוע שלאחריו נדרשת חזרה. משמע, לימוד של שני ריקודים חדשים בחודש. אבל במצב של "מבול", המרקיד אינו מסוגל לבחון את איכות הריקוד, ללמד

**יואב היה אומר
שחשוב ליצור
"פשוט ויפה כי
ריקוד מסובך לא
יהיה ריקוד".**

מופע בבית הנשיא

אותו בנחת ולחזור עליו ולכן הוא קורס תחת הלחץ של הרוקדים ומלמד עוד ועוד.. התוצאה: ריקודים רבים יוצאים מהרפרטואר מהר מידי ובתוכם גם ריקודים טובים.

בעיה שנייה היא העובדה שארגון המרקידים התיר בשלב מסוים לכל מחבר ריקוד לרשום "על החשבון" שירים שהוא מתכוון לחבר להם ריקוד. כך החלה תחרות לא הוגנת של רישום מזורז לבנק של שירים משוריינים והתוצאה הייתה ירידה באיכות הריקודים או ריכוזיות יתר אצל מחבר מסוים, מה שהוביל לכך שרבים מהכוריאוגרפים הוותיקים בחרו שלא להשתתף במחול השדים הזה ופשוט פרשו מחדוות היצירה. גם ירון מישר, בצילומיו לאתר "רוקדים", רואה עצמו רק כמתעד ולא כבחון של ריקודים חדשים. לכן, בנסיבות הקיימות, אולי ראוי לשקול הקמת וועדה שתסנן מעט את התכנים מבלי לפגוע בחופש האמנותי.

מהסיבות לעיל, בחר רוני להתמקד בעבודתו כבמאי וכוריאוגרף לבמה וללהקות. חריג יחיד הוא הריקוד "שיר לאשריאל", אותו חיבר ב-2016 כמחווה ליואב אשריאל לרגל יום הולדתו ה-80.

הענקת זר פרחים בתום המופע "ציונות ואמנות"

מדריך ויו"ר ארגון המדריכים

כבר עם סיום שירותו הצבאי התחיל רוני בהדרכת חוגים. הוא הרקיד בסביון, קריית אונו וביהוד, פעילות שנמשכה עד לתקופת הקורונה. פרק בולט בפעילות זו היה בין השנים 1999-2005, התקופה בה עמד בראש ארגון הכוריאוגרפים והמרקידים.

כראש הארגון פעל רוני בכמה וכמה כיוונים. כך, הוא פעל להסדרת היחסים בין הארגון לבין אקו"ם והפדרציות מתוך תפישה שריקודי העם הם חלק בלתי נפרד ממורשת התרבות הישראלית. במהלך כהונתו, דאג רוני לרכז כ-6~5 השתלמויות למרקידים בשנה תחת גג הארגון, תוך סבסוד עלות ההשתתפות ושיתוף פעולה עם ירון מישר בהפקת חוברות ודיסקים להשתלמויות.

הוא קידם את נושא "בתי ספר רוקדים" בשיתוף פעולה עם יעל מירו (אז מפקחת בכירה במשרד החינוך ובהמשך פעילה ב-CIOFF - האיגוד הבינלאומי לפולקלור). כמו-כן, פעל להעלאת קרנם של המדריכים בפסטיבל כרמיאל, גייס למענם תקציבים אשר שימשו להפקות בפסטיבל, לתנאי אש"ל ולמנהלה מסודרת.

בעיניו של רוני הארגון צריך להיות ה"גב של המרקיד". בין היתר, לדאוג להשתלמויות והדרכות, לא רק של ריקודים אלא גם בנושאים פדגוגיים כמו התנהלות אל מול קהל ומתודיקה של הדרכה.

גם תחום האתיקה המקצועית חשוב ביותר. יש לכבד עמיתים למקצוע, להימנע מפגיעה בפרנסה על ידי הרקדות חנים ולקיים תחרות הוגנת. יש להבחין בין מדריך למרקיד, בין חוג להרקדה. המדריך, בניגוד למרקיד, חייב להצטייד בכישורים פדגוגיים מאחר והוא מלמד אנשים אחרים ומשמש מודל לחיקוי.

מעבר לזה, רוני מודע היטב לקושי ולא-הוודאות הכרוכים בפרנסה התלויה בהדרכת ריקודי עם ולכן הוא ממליץ לכל מדריך לדאוג לעבודה מקבילה נוספת. כך, בתקופת הקורונה, עקב הקפאת פעילות החוגים והלהקות, עבר רוני הכשרות מתאימות והחל לעבוד בתחום שמאות ביטוח.

ריקודים אוכל וזוגיות

רוני רואה בריקודי עם פעילות רב-גונית מבורכת המערבת חברה, ספורט, קשרים קהילתיים ואפילו הקמת משפחה. בהיותו יו"ר הארגון יצא בקמפיין עם הסלוגן "כל העם בריקודי עם - ריקודי עם הספורט הלאומי" ואף הפיץ סטיקרים כאלה לרכב. הוא מיצר על הסטיגמה השלילית של בוגדים-בוגדות ופנויים-פנויות שיצאה לריקודי עם, ומעדיף להתמקד בפן החיובי של הענף - קשרים חברתיים

העובדה שהיום כולם 'יוצרים' מביאה למצב שבו המון ריקודים אינם בנויים נכון, חלקם אפילו "מפריעים" לשירים, אינם הולכים עם רוח השיר או "שוברי ידיים".

אשר לעיתים מביאים גם לזיווגים ויצירת מערכות זוגיות יציבות ואף לחתונות. כך, דרך אגב, גם הוא עצמו פגש את אשתו נירה.

בהקשר זה עולה בשיחה בינינו שאלת הזוגות לחיים שגם רוקדים יחד. רוני מציין שלעיתים רואים הרמוניה נפלאה, אך במקרים מסוימים, בני-זוג בריקודים שהם גם זוגות לחיים, מביאים להרקדה מתחים מהבית

מתוך הריקוד "היא רק רוצה לרקוד"

ואף מרשים לעצמם להעיר ולבקר האחד את השני בדברים שלא היו נאמרים לבני/ות זוג זרים. במצבים אלה נדרשת סובלנות רבה והכרה בכך שלעיתים יכולות הריקוד אינן זהות. אם יש מספיק פתיחות, הבנה וכבוד ההדדי, יכול בהחלט להתקבל בהבנה מצב שבו שניהם רוקדים, אך לא האחד עם השני תופעה נוספת בהרקדות, אליה התייחס רוני בביקורת היא דגש יתר על כל נושא הכיבוד, או במילותיו "מסעדות". כולם אוהבים לאכול, אך זהו מגרש התמודדות לא נכון, ויש להשאיר את הפוקוס על ההרקדה.

**במצב של "מבול",
המרקיד אינו
מסוגל לבחון את
איכות הריקוד,
ללמד אותו בנחת
ולחזור עליו ולכן
הוא קורס תחת
הלחץ של הרוקדים
ומלמד עוד ועוד.**

נוער נוער נוער

שוחחנו על עתידם של ריקודי עם, לאור התבגרות אוכלוסיית הרוקדים ומיעוט הרוקדים הצעירים. רוני, מתוך פרספקטיבה רבת שנים של עבודה עם להקות ונוער, ציין שאכן מעטים בוגרי להקות הממשיכים אל ההרקדות של ריקודי העם. בעיניו, יש להשקיע בשיווק של ריקודי עם לנוער. לדוגמה, להילחם בתדמית הרוקדים כ"חנונים" ולמשוך אותם על ידי שימוש בשירים עכשוויים יותר, אולי אף לרקוד ריקודים ישנים ומוכרים לא למנגינתם המקורית אלא לשירים חליפיים עכשוויים (כמו שנעשה לעיתים בהרקדות פורים). לכשיעברו את המחסום הראשוני, אז אפשר לחבר אותם להיסטוריה ולמקורות. אפשר להדגיש את היתרונות החברתיים, לדוגמה הזדמנות לשבור מחסומים חברתיים בין בנים לבנות ולרקוד יחד תוך אחיזה.

הפקה ובימוי לבמה

פעילותו העיקרית של רוני כיום היא בתחום הבימוי והפקת אירועים וזאת במסגרת החברה "נירון הפקות" אותה הקים ביחד עם רעייתו נירה לפני יותר מ-30 שנה. החברה עוסקת בקשת רחבה של הפקות עבור מוסדות ויחידים, החל מימי גיבוש קהילתיים, ציון חגים ואירועים חגיגיים, ועד לניהול אמנותי ובימוי בפועל של מופעים לבמה בשילוב אמנים, להקות מחול ואנשי מקצוע שונים.

במשך שני עשורים ניהל רוני והדריך להקות מחול במגוון מקומות (כפר הנוער בן-שמון, מודיעין, בית אריה, לב השרון, דרום השרון, רמת אפעל, רעננה), במנעד רחב של שכבות גיל: ילדים, נוער ובוגרים, ובסגנונות מחול שונים – עממי, היפ-הופ, פאנקי.

גאוותו הגדולה היא דווקא בעבודתו עם קבוצות של אנשים מוגבלים פיזית וישובים בכיסאות גלגלים. במשך 17 שנים עבד עם ארגון נכי צה"ל, כולל הפקה של מחזמר רב-משתתפים עבור ארגון נכי צה"ל, אשר הועלה על מיטב הבמות הגדולות בארץ. ב-5 השנים האחרונות עובד רוני עם להקת "גלגלי מחול נתניה" השייכת לרשת המתנ"סים בדרום העיר ובמקביל השקיע בקידומה של להקת "גלגל במעגל" הפועלת בחסות עיריית הרצליה כבר 25 שנה ונחשבת כיום ללהקה המובילה בארץ בתחומה.

בלהקת "גלגל במעגל" שנים-עשר זוגות – רקדן/ית ישוב/ה בכיסא גלגלים ולצידו רוקד/ת עומד/ת. הלהקה עובדת על רפרטואר מגוון והיא מופיעה במגוון אירועים כולל כנסים בבתי ספר ברחבי הארץ, תוך העברת המסר "שוונה אך שווה". בכל השנים האחרונות נוטלת

מתוך ריקוד החילות

הלהקה חלק בדרך קבע במופעים המרכזיים של הפסטיבלים בכרמיאל ובאשדוד. הלהקה השתתפה גם בפסטיבלים בינלאומיים והופיעה במקומות רבים בעולם, ביניהם – ברזיל, ארה"ב וברחבי אירופה.

בשנת 2017 אף נטלה חלק במצעד ההצדעה לישראל שנערך לאורך השדרה החמישית בניו-יורק, לצידו של שגריר ישראל באו"ם ואח"מים רבים.

רוני מדגיש שבעבודה עם הלהקה ההתייחסות שלו אל כל המשתתפים היא כאל רקדנים, ולא כאנשים נכים או סיעודיים. הדגש הוא דווקא על הפעילות המקצועית והאמנותית אך משלבים

מתוך ריקוד החילות

בה גם פעילות חברתית. מבחינתו של רוני ככוריאוגרף, מירב האנרגיות מופנות לשם קבלת התוצאה האמנותית. הכוריאוגרפיה אמנם מתחשבת במגבלות הפיזיות אך עם הזמן והתרגול היא מציבה בכל פעם רף גבוה יותר. ההתייחסות אל כיסאות גלגלים היא לא כמגבלה אלא כאביזר המשתלב בכוריאוגרפיה.

בכוריאוגרפיות שלו ניתן דגש גדול יותר לפלג הגוף העליון, לעבודת הידיים והראש, למימיקה ולקשר בין היושב/ת לעומד/ת. רוני בונה את ריקודי הלהקה תוך התאמה לסגנון המוסיקה שנבחרה ומקפיד שהמסר של היצירה ייתמך בתלבושת תואמת.

צפינו יחד בקטעים מהמופע האחרון של הלהקה "ציונות ואמנות" ואכן ניתן היה להתרשם שהגישה שלו מיושמת הלכה למעשה: צירוף כיסא רגיל לצד כיסא הגלגלים כחלק מהכוריאוגרפיה; ניצול הדירוג הטבעי בין יושבים לעומדים לשם יצירת אפקט ויזואלי; שימוש נכון בצבעי התלבושת והוספת אביזרים נלווים. הייתה זו הופעה מרשימה בכל קנה מידה ואני סמוך ובטוח שעבודת הלהקה היא מקור של העצמה לכל המעורבים לסיכום אומר ששמחתי להכיר את הדמות הרב-גונית של רוני סימן טוב כרקדן, יוצר, במאי, איש ארגון, הפקה וניהול, איש של תרבות ישראלית. אני מקווה שהצלחתי לשתף אתכם בהתרשמותי זו מרוני, שכה רבים מריקודיו אנו רוקדים ואוהבים.

סיום ריקוד החילות (גאוותו של רוני כלפי היושבים המאושרים)

רוני מודע היטב לקושי ולא-הוודאות הכרוכים בפרנסה התלויה בהדרכת ריקודי עם ולכן הוא ממליץ לכל מדריך לדאוג לעבודה מקבילה נוספת.

מחכות (הבלדה למחכות)

מיכאל ברזלי, בן 35, גר באור עקיבא, אבא של דניאל בת ה-6, התחיל לרקוד בגיל 8 אצל **איציק בן עמי** בקרית חיים, בעקבות אימו שהייתה רוקדת שם. כילד רקד גם אצל **דדה לוסקי**, **יוסי פרץ וחנן דדון**. כבר בגיל 13 התחיל ללמוד כיצד לערוך מוסיקה באופן כללי ועבור ריקודים בפרט, בעידודו והדרכתו של דדה לוסקי.

עם השנים המשיך לרקוד, במקביל ללימודים בתיכון, שירותו הצבאי, וגם במקביל ללימודיו האקדמיים. במהלך שירותו הצבאי החליף מרקידים בהרקדות שונות, ולאחר מכן בשנת 2010 התנסה לראשונה במקצוע במשך כשנה - כשעבד עם **אלעד פרל** בהרקדה בטכניון בחיפה. מאוחר יותר יצא לו לשתף פעולה עם מרקידים ידועים נוספים כמו **ירון כרמל**, **אוהד אטיה** ועוד.

כרוקד, אהב מאז ומתמיד את האתגר בריקודי העם, תמיד רצה ללמוד עוד ריקודים ועוד סגנונות. גם היום נוסע מיכאל בכל הזדמנות למרתונים והרקדות שונות, כדי לרקוד מגוון רחב של ריקודים.

את הריקוד הראשון שלו חיבר בשנת 2015, לשיר "אמא" של **ניסים סרוסי** במקור ובחידושו של **הראל מויאל**. הריקוד נקרא "אמא שלי": <https://bit.ly/3SCzL4l>.

בקיץ 2015, ביוזמתם ותמיכתם של שני חבריו **חן שפורן** ו**אוהד אטיה**, נסע בפעם הראשונה ללמד ריקודים שלו ושל אחרים במחנה גוונים שבארה"ב, שם לימד את הריקוד "לה טרומפטה", למוסיקת חצוצרה של החצוצרן הישראלי אריק דוידוב. מאז חיבר מיכאל עוד מספר רב של ריקודים אותם רוקדים בארץ ובעולם. הריקודים של מיכאל באתר רוקדים: <https://bit.ly/3UairES>.

הריקוד האחרון שנלמד בארץ ובעולם הוא מחכות למילים ולחן של צליל קליפי, **מור ששון ונרקיס ראובן**. את השיר, ששמו המקורי "הבלדה למחכות", מבצעת הזמרת **נרקיס** (נרקיס ראובן).

על הריקוד הוא מספר:

הרקע לחיבור הריקוד מיוחד מאוד: בשבעה באוקטובר 2023 קרה לנו אסון. המתקפה הגדולה של הטרור החמאסי מעזה הכה ביישובי העוטף ובמסיבת הנובה, ילדים, צעירים ומבוגרים רבים נרצחו. בין הנרצחים היה **ניב סרודי ז"ל**, אחיה של **נופר סרודי**, חברה קרובה שלי, הרוקדת איתנו בהרקדות. נופר ביקשה להנציח בריקוד את מותו של ניב, כדי שיהיה לה זיכרון ממנו בעולם הפרטי שלה - עולם הריקודים אותו היא אוהבת שמחתי להיענות לבקשתה וחיפשתי שיר מתאים. שלחתי לנופר מספר אפשרויות של שירים שנראו לי מתאימים כדי לחבר עליהם ריקוד, ולבסוף השיר הזה, "הבלדה

מיכאל ברזלי

למחכות", הוא זה שקלע בדיוק להרגשה שלה, ובו היא בחרה. השיר היה רשום על חברי הטוב **שרון אלקסלסי** (שגם גילה לי את השיר הזה), והוא הסכים לוותר עליו כדי שנחבר ריקוד לזכר יניב, הריקוד יצא ביום השלושים למתקפה הנוראית, ומיד נלמד בחוגים רבים בארץ ובעולם. חוקדים ומרקידים רבים כתבו לי כמה הריקוד, יחד עם השיר, ריגש אותם, ואף עזר להם לחזור לרקוד כי יצר להם חיבור בין עולם הריקודים לבין הזיכרון על האסון שקרה. תגובות אלה ריגשו אותי מאוד, וגרמו לי להרגיש שלם עם יצירת הריקוד בזמן לא טריוויאלי שכזה.

כמו תמיד, גם כאן מאוד השתדלתי ליצור קשר בין תנועות הריקוד למילות השיר. למשל: בחלק הראשון: "לילה טוב לכל המחכות לאור ירח" / "שמה את הראש ואין על מי להישען" – בריקוד אנו מבצעים תנועת "באלאנס" עם הרכנת ראש, כביטוי להמתנה או לחלופין להישענות. מיד אחר כך מסתכלים למעלה ומרימים את היד "לאור הירח".

בחלק השני: הולכים מצד לצד ושולחים את הידיים, כדי להביע חיפוש וכמיהה לשובם של האהובים להם מחכים.

בחלק השלישי: "נפלתי לשמיים, לא הצלחתי לעלות" – יורדים למטה, ואז מטפסים לאט למעלה. ובסוף החלק השלישי, שמים את יד שמאל על הלב, אחר כך פונים שמאלה ושולחים את היד, ובסוף שתי הידיים חוזרות על הלב. הסיום הזה בא לבטא את החיפוש של הלב של הדוברת ושל כולנו אחר נחמה וחום בעקבות האובדן.

צילום הריקוד: <https://bit.ly/4b7mJmr>

הריקוד יצא ביום השלושים למתקפה הנוראית, ומיד נלמד בחוגים רבים בארץ ובעולם. חוקדים ומרקידים רבים כתבו לי כמה הריקוד, יחד עם השיר, ריגש אותם, ואף עזר להם לחזור לרקוד כי יצר להם חיבור בין עולם הריקודים לבין הזיכרון על האסון שקרה

מחכות (בלדה למחכות)

לחן: צליל קליפי, מור ששון
 מילים: נרקיס ראובן, צליל קליפי, מור ששון
 ביצוע: נרקיס ראובן
 צורת קבוצה: מעגל
 משקל: 4/4

מבנה הריקוד: בית אחד, 3 חלקים, מעבר אחד

חלק א': עמידה רגילה, פנים נכ"ש, אחיזה רגילה
 1-4 ימין לפנים; נגיעת אצבעות שמאל על יד ימין; שמאל לפנים; נגיעת אצבעות ימין על יד שמאל תוך פניה שמאלה והפנים למ"מ

5-8 בתנועה ימינה: ימין ימינה; שמאל בשיכול מאחורי ימין; ימין ימינה; שמאל בשיכול לפני ימין.
 9-12 ימין ימינה; שהייה; שיכול שמאל מאחורי ימין תוך פניה שמאלה (הפנים עכ"ש) וכפיפת הגו; ימין לפנים.

12-16 שמאל לפנים תוך התרוממות; שהייה; ימין לפנים תוך הרמת יד ימין למעלה; שמאל במקום מאחור.

17-32 כמו 1-16.

מעבר: הפנים למ"מ

1-8 צעדה תימנית בימין תוך פנייה ימינה; שלושה צעדים בשמאל על ק"מ.
 9-16 כמו 1-8.

חלק ב': עמידה רגילה, פנים למ"מ, אחיזה רגילה

1-4 חילוף שיכול בימין ימינה על ק"מ.
 5-8 העברת משקל לימין ימינה תוך הרמת ידיים; שהייה; סיבוב שמאלה בשני צעדים החל בשמאל.

9-16 כמו 1-8 החל בשמאל שמאלה.

17-20 בתנועה כלפי מ"מ: ימין לפנים תוך פנייה קלה ימינה; שיוף בשמאל על יד ימין; שמאל שמאלה כלפי מ"מ; ימין בשיכול מאחורי שמאל.

12-24 כמו 17-20 החל בשמאל כלפי מ"מ.

15-28 ימין לפנים למ"מ; שמאל לפנים תוך כפיפת גו; ימין במקום מאחור; שהייה.

29-32 שלושה צעדים לאחור אל ק"מ החל בשמאל; שהייה.

33-64 כמו 1-32 חוזר שנית.

20-24 שלושה צעדים לאחור אל ק"מ החל בימין;
שהייה
25-28 סיבוב שמאלה בשלושה צעדים בשמאל
בקשת שמאלה לאחור תוך פתיחת זרוע
שמאל שמאלה; שהייה.
29-32 הפנים למ"מ: העברת משקל לימין תוך
פתיחת זרועה ימין ימינה; שמאל במקום;
ימין סוגרת על יד שמאל וסגירת 2 כפות
ידיים על הלב; שהייה
33-64 כמו 1-32 חוזר שנית

חלק ג': עמידה רגילה, פנים למ"מ
1-4 שלושה צעדים החל בימין ביצירת קשת
קטנה למ"מ וימינה מסיימים עם הפנים
כלפי ח"מ; שהייה.
5-8 כפיפה לפנים ולאחור בשמאל תוך כפיפת גו.
9-12 כמו 1-4 החל בשמאל תוך התרוממות
בקשת קטנה החוצה ושמאלה.
13-16 שלושה צעדים למ"מ החל בימין; הרמת
הידיים למעלה ושהייה.
17-20 צעדה תימנית בשמאל עם הנחת כף יד
שמאל על החזה.

תגיד לי מה יהיה איתי
מה יהיה בסוף?

ושוב לא היית בדלת
ושוב התארגנתי שעות
היית שואל אותי מה בלב שלי מה בלב שלי היום
ואיך לא רצית לשמוע
ואיך לא רצית לראות
מה בלב שלי מה בלב שלי מה בוער אצלי בתוך

נפלתי לשמיים לא הצלחתי לעלות
אם אתה מעיר ת'דמעות שלי
למה בשעה כזאת?
עצמתי ת'עינים וביקשתי בתפילות
היית שואל אותי מה בלב שלי מה בלב שלי היום
היית שואל אותי מה בלב שלי מה בלב שלי היום

בלדה למחכות

לילה טוב לכל המחכות לאור ירח
חלומות טובים ולא לדאוג, זה יבוא

היין משקר לי
עושה לי לקוות...

ושוב לא היית בדלת
ושוב התארגנתי שעות
היית שואל אותי מה בלב שלי מה בלב שלי היום
ואיך לא רצית לשמוע
ואיך לא רצית לראות
מה בלב שלי מה בלב שלי מה בוער אצלי בתוך

לילה טוב לכל מי שכמוני לא נרדמת
שמה את הראש ואין על מי להישען

חוויות בעין המצלמה

”כמו אז”

מרתוני הנוסטלגיה

ירון כרמל

והיינו מוצאים את עצמנו יושבים ומתרפקים על הנוסטלגיה, על מה שהיה באמת.

וכך החלטתי להרים את הכפפה ולנסות, יצרתי רשימת ריקודים, הקמתי קשר עם התזמורת לריקודי עם של רמת השופט בניצוחו של עמוס שטיין, עשינו חזרות וכבר אז התחלתי להתרגש, מרגיש שאני משחזר את ההיסטוריה.

עם שרה'לה שרון, תמיד הייתי בקשר טוב ובמחשבה משותפת החלטנו גם לנסות להוסיף שירה בציבור לפני תחילת הריקודים.

כאשר הבנתי שזה המוצר, יצאנו לדרך עם תאריך, פרסום ושיווק. הוסכם שהמקום הכי מתאים מבחינת הגעת הרוקדים מכל הארץ יהיה מרכז מיר"ב בחוף הכרמל.

את מרתון "כמו אז" הראשון קבעתי ליום שישי ה-22.1.2016.

רקדן מגיל 10 באזור זיכרון והסביבה, נחשפתי להרקדות ומרתונים כבר אז. החשיפה לריקודים בשנות ה-80 ובגיל כה צעיר השאירה בי חותם ואהבה מיוחדת לשירים ולריקודים אלה.

כילד, ואחר כך כנער, ספגתי המון מורשת, המרקידים לא זנחו את הריקודים הישנים, את ריקודי העמים ואת השורות וכך בעצם רפרטואר הריקודים שלי גדל ונשאר ונשמר בראש וברגליים.

שיחות על "מה שהיה" תמיד היו ותמיד סיקרן אותי לדעת מה היה קורה באם הייתי פעם אחת נכנס למכונת זמן ומרקיד בדיוק כמו אז. לדלות מרשימת הריקודים הכללית את הריקודים שבאמת נרקדו בשנות ה-80, בעיקר במרתונים, ואותם להרקיד לילה שלם.

בזמנו אלעד שטמר הרקיד אותי במרכז מיר"ב

לא ידענו למה לצפות. בשעה 20:00 היינו עם 4 אנשים שבאו לשיר בציבור עם שרה'לה, אך תוך 10 דקות בלבד, אולם התרבות של מרכז מיר"ב התמלא במאות רוקדים שבאו לשיר לפני המרתון. היו אדים על החלונות, השמחה הייתה גדולה, שרנו ואפילו קצת רקדנו.

בשעה 21:30 הגיע תורה של התזמורת להנעים את אוזנו. ולהרקיד אותנו. לקח כמה דקות עד שהבנו את גודל השחזור. קרוב לשעתיים התזמורת ניגנה, מ"הרמוניקה" ועד "שלוש על ישראל" בריקודי מעגל, זוגות ושורות.

לאחר מכן רקדנו עד אור הבוקר עם מוזיקה מוקלטת על פי הרשימה עליה עמלנו ימים כלילות.

את הקרדיט לשם "כמו אז" אני מוכרח לחלוק עם יעל טויטו, שכאשר באחת מנסיעותינו המשותפות סיפרתי לה על הרעיון, התחלנו לשיר את השיר של שלמה ארצי "כמו אז" והבנו שנינו שזה השם הנכון.

בערב הראשון נכחו קרוב ל-900 רוקדים, יוצרים, מרקידים ושוחרי מחול זמזמר עממי.

חוויות בעין המצלמה

המלחמה, אחזור למסורת של מרתונים בערבי שישי כולל תזמורת וכולל שירה בציבור. השנה לראשונה, החלטנו לקיים את המרתון במהדורה צפונית ביחד עם אלמוג בן עמי, בהיכל נבון ב"קריית מוצקין". באותו האולם שבו מתקיימת ההרקדה המרכזית בצפון, בימי חמישי - "חמישי מוגזם". ההרקדה תתקיים במוצ"ש 2.3.2024. לסיכום, הקסם של ההרקדה הזו היה ותמיד יהיה, ההתרפקות על הנוסטלגיה ועל אותם ריקודים שרקדנו ושאתם גדלנו.

וכך המשכתי לקיים פעם בשנה בחודש ינואר מרתון אל תוך הלילה בימי שישי. בעקבות לחץ מצד הרוקדנים התחלתי לערוך גם מהדורות קיץ, ועדיין בימי שישי כמרתון. במהלך מלחמת חרבות ברזל, אינני מרגיש בנוח לקיים ערבי זמר ומחול עם תזמורת בליל שישי, על כן הפכתי את "כמו אז" להרקדה מן המניין במוצ"ש, פשוט לבוא ולרקוד ללא אטרקציות כגון תזמורת, כיבוד ומרתון עד אור הבוקר. כשינוחו תותחי

חוויות בעין המצלמה

חוויות בעין המצלמה

